

TERVEZETT TERÜLETHASZNÁLAT-VÁLTOZÁSOK KÖRNYEZETI HATÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE

1. ELŐZMÉNYEK

1.1. TERVEZETT VÁLTOZÁSOK A TELEPÜLÉS SZERKEZETÉBEN

A településrendezési terv során Nagyvarsány közigazgatási területén belül az alábbi, jelentős mértékű, területhasználatokban bekövetkező változásokkal számolhatunk:

- **Lakóterület bővítés a központi belterülethez kapcsolódóan**
- **Lakóterület bővítés Szabadságtanya településrészen**
- **Temető bővítés**
- **Erdősítések**

1.2. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK BEVONÁSA

A környezeti értékelés készítését az előzetes megkeresésekre reagálva az alábbi szakhatóságok tartották szükségesnek a saját illetékességi területükre vonatkozóan:

- **Kulturális Örökségvédelmi Hivatal**
- **Felső-Tisza-Vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség**

Az alábbi szakhatóságok a saját területükre vonatkozóan nem tartják szükségesnek környezeti értékelés készítését, mivel a tervezési koncepcióban megfogalmazott elképzelések nincsenek hatással az érintett környezeti elemekre:

- **Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság**
- **Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság**

2. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV MUNKAKÖZI VÁLTOZATAI

A terv készítése során az önkormányzat elképzeléseinek térbeli megvalósulási lehetőségeit vizsgáltuk. A Szabadságtanyán tervezett lakóterület bővítés lehetséges helyszíneként egy a lakóterülethez délről csatlakozó terület is felmerült alternatívaként (hrsz:033/1, 033/2, 033/3), ez azonban az országos adatbázisban nyilvántartott kiváló termőhelyi adottságú erdőterülettel részben átfedésben volt, ezért ezt a lehetőséget elvetettük.

A mezőgazdasági üzemi területek bővítése is megfogalmazódott fejlesztési irányként. A lehetséges területek a központi belterület és Szabadságtanya közötti mezőgazdasági területek, elsősorban gyümölcsösök voltak. Az üzemi területek bővítésének valódi szükségességét felülvizsgálva azonban megállapítottuk, hogy a jelenlegi üzemi területek, volt tsz-telepek sincsenek kihasználva, és további bővítésük nem indokolt.

3. A TERVEZETT ÁLLAPOT VÁRHATÓ KÖRNYEZETI HATÁSAI

Az alábbiakban a területhasználatok változásainak lehetséges környezeti hatásait vizsgáljuk:

3.1. LAKÓTERÜLET BŐVÍTÉS A KÖZPONTI BELTERÜLETHEZ KAPCSOLÓDÓAN

A település beépített területe és a Gyüre-csatorna által közrefogott, jelenleg szántó művelési ágú, mintegy 10 ha alapterületű területet sorol át a terv lakóterület övezetbe. A szántóterületek igen gyenge minőségi osztályba tartoznak. Örökségvédelmi szempontból a terület nem tartozik a régészeti területek közé. A terület sík, környezetre gyakorolt hatást a lefolyási viszonyok feltöltéssel való megváltoztatása jelenthet. Mivel építési telek csak teljes közművesítést követően alakítható ki, a Gyüre-csatorna kommunális szennyvízzel való terhelésével nem kell számolni. A csapadékvíz elvezetést a teljes tömbre kiterjedően kell megtervezni és megvalósítani a telkek kiosztása előtt. A tervezett lakótömböt egyik oldalról feltáró út a település meglévő, szélső utcája, aminek nyugati oldala jelenleg is beépített.

3.2. LAKÓTERÜLET BŐVÍTÉS SZABADSÁGTANYA TELEPÜLÉSRESZEN

Itt a bővítés a gyümölcsösök rovására történik, szintén meglévő utcához és lakott területhez kapcsolódóan. A terület erősen buckás, a szintkülönbség 7 m a 4,5 ha-os tömbön belül. Itt is jelentős tereprendezésre lesz szükség, ami a lefolyási viszonyokat megváltoztathatja, ezért a csapadékvíz-elvezetést gondosan meg kell tervezni még a parcellázás előtt.

3.3 TEMETŐ BŐVÍTÉS

A jelenlegi, használatban lévő temetővel szomszédos, ma szántóként hasznosított, 4,5 ha alapterületű telek (hrs:07/2) a temető bővítésére kijelölt ingatlan. A szomszédos mezőgazdasági területektől a telken belüli, telekhatár mentén futó 30 m széles zöldsáv választja el. A terület sík, meglévő fás növényzet, kulturális vagy természeti érték nem található a területén. Mivel a településen belüli régi temetők lezárt kegyeleti parkok, a bővítés itt, a külterületen oldható meg, a meglévő temetőhöz kapcsolódóan.

3.4 ERDŐSÍTÉSEK

A legnagyobb mértékű erdősítést a Szabadságtanya körüli homokbuckák jelenleg erdőfoltokkal tarkított, szántóként illetve gyümölcsösként hasznosított, magasabb fekvésű területein terveztünk, ahol a mezőgazdasági művelés csak csekély minőséget produkál. A gazdasági célú erdők a termőhelynek inkább megfelelnek, és magasabb értéket fognak képviselni a szántóknál, mind gazdasági, mind környezeti, mind tájképi szempontból. Kedvező hatással lesznek a környező mezőgazdasági területekre is, mivel az erdők lombkoronájukkal mérsékelik a nyílt homokfelszínek deflációját okozó szél erősségét, a szélsőséges hőmérsékletingadozást, valamint páratartalom-növelő hatással is bírnak. Az élővilág szempontjából még a monokultúrában telepített faültetvények is gazdagabb élőhelyet, fészkelő- és búvóhelyet jelentenek az állatok számára a szántóknál.

A Tisza-menti területeken az erdősítés csak a jelenlegi galériaerdők kiegészítését célozza meg, az erdők közé ékelődő

szántóterületeken. Amennyiben az erdők fafajösszetétele azonos az őshonos tölgy-kóris-szil ligeterdőével, illetve az erdőművelés módja nem tarvágásos, hanem szálaló vágásos lesz, akkor ezek a természetvédelmi rendeltetésű erdők környezeti szempontból mindenképpen pozitívan befolyásolják ezt a Natura2000 területet, ami az országos ökológiai hálózat részét is képezi.

További tervezett erdősitések a két Tisza-töltés közti településrészen található, melyek a zöldfolyosó-rendszer hiányosságait pótolják a természeti területek közvetlen közelében. Ezek az erdők is gyenge minőségű szántóterületek helyén létesülnek. Régészeti területet a tervezett erdőterületek nem érintenek.

4. ÖSSZEFOGLALÁS

A vizsgálat és értékelés során megállapítható, hogy a településen tervezett területhasználat-változások alatt a meglévő területhasználatok kis mértékű területi bővítését kell érteni, amely minden esetben gyenge termőképességű mezőgazdasági terület rovására történik. A bővítendő területhasználatok (lakóterület, temető, erdő) egyike sem okoz a környezet bármely elemére nézve kimutatható terhelést a HÉSZ-ben megfogalmazott szabályozási előírások betartása esetén.

Nyiregyháza 2011. február 12.